

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Кафедра соціології

"Затверджую"

Завідувач кафедри

30 серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

ЗА ФАХОМ

для здобувачів вищої освіти

Ступінь вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Освітня програма	Соціологія

Мелітополь, 2019

Розробники: Афанасьєва Л.В., зав кафедрою, доц., канд. філософ. наук; Букреєва І.В., доц., канд. філософ. наук; Глебова Н.І., доц., док. соц. наук; Глинська Л.Ф. доц., канд. філософ. наук; Орлов А.В., доц., канд. філос. наук, директор Товариства з обмеженою відповідальністю «Центр стратегічного розвитку територій», Семікін М.О., ст. викл, канд. філос. наук, керуючий справами виконавчого комітету Мелітопольської міської ради Запорізької області

Робоча програма виробничої практики за фахом складена відповідно до освітньої-професійної програми підготовки Соціологія

Зміст

1. Мета виробничої практики
2. Перелік програмних компетентностей, які набуваються під час виробничої практики
3. Заплановані програмні результати навчання.
4. Бази проходження виробничої практики.
5. Зміст практики.
6. Перелік навчально-методичної літератури.
7. Форми і методи контролю.
8. Вимоги до Звіту.
9. Критерії оцінювання.
10. Документи:

Додаток 1. План-графік проходження виробничої практики

Додаток 2 Зразок щоденника виробничої практики

Додаток 3 Зразок індивідуального щоденника виробничої практики студента

Додаток 4 Зразок звіту проходження виробничої практики

Додаток 5. Зразок індивідуального звіту проходження виробничої практики

Додаток 6 Зразок характеристики керівника бази практики на роботу студента *Додаток 7 Зразок Протоколу.*

«Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького» (див. <https://drive.google.com/open?id=1QCa95v-CKgN1H634SknHr31ySX7-Kt5g>)

Виробнича практика за фахом є обов'язковою складовою процесу підготовки студентів рівня вищої освіти бакалавр за спеціальністю 054 Соціологія. Дана програма практики базується на засадах «Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького» ухваленого на засіданні Вченої ради Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького від 26.02.2019 року, протокол №11 та затвердженого наказом Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького від 18.03.2019 року, № 11/01-05.

1. Метою виробничої практики є здобуття вмінь, навичок дослідницької роботи та досвіду проведення соціологічного дослідження, що включає весь комплекс дослідницьких робіт: підготовку програми соціологічного дослідження, розробку інструментаріїв збору соціологічної інформації, проведення соціологічного дослідження, здійснення аналізу за його результатами та підготовкою Звіту.

Процес проходження виробничої практики передбачає вирішення здобувачами наступних **завдань**:

- закріплення знань з програмування соціологічного дослідження та актуалізація теоретичних знань з розробки елементів програми та інструментарію соціологічного дослідження соціальних явищ і процесів;
- закріплення та апробація знань з методології та методів збору соціологічної інформації та розвиток навичок творчого, самостійного осмислення соціальних процесів і явищ, обґрунтування способів їх вирішення;
- практичне застосування соціологічних методів збору, обробки і аналізу інформації для діагностики соціальних проблем;
- розвиток навичок теоретичного обґрунтування вживаних методів і підходів до вирішення соціальних проблем;

- розвиток навичок творчого, самостійного мислення, навчання методам і способам його реалізації в професійній діяльності;
- формування умінь постановки і теоретичного пояснення соціальних проблем;
- подальший розвиток навичок збору, систематизації, обробки, аналізу матеріалів, одержаних в ході конкретно-соціологічного дослідження, правильного їх підбору для верифікації пояснень суспільних проблем і явищ;
- освоєння навичок і умінь професійного практичного та міжособистісного спілкування та підтримка відповідних відносин у команді;
- розробка конкретних пропозицій і рекомендацій щодо поліпшення в сферах, які досліджуються;
- самостійне вивчення наукових, науково-практичних статистичних та інших інформаційних джерел, гуманітарного, соціокультурного і соціологічного напрямку, пов'язаних із характером професійної діяльності з метою удосконалення загальної теоретичної і практичної підготовки;
- самоаналіз результатів практики і якості виконаних професійних функцій, самооцінка рівня досягнутої кваліфікації і компетентності з метою співвідношення власного рівня підготовки і здібностей для виконання функцій за фахом.

2. Перелік програмних компетентностей, які набуваються під час практики:

ЗК 15. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК 18. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 21. Здатність діяти соціально відповідально. ЗК 25. Здатність до пошуку, обробки й аналізу інформації з різних джерел. ЗК 26. Здатність вчитися та набувати сучасних знань. ЗК 30. знання предмету, основних принципів логіки, законів та категорій логіки, а також їх зміст і взаємозв'язки. ФК 1. Здатність застосовувати соціологічні поняття, концепції та теорії для інтерпретації соціальних явищ і процесів. ФК 5. Здатність зіставити результати різних соціологічних досліджень. ФК 6. Здатність розробити програму соціологічного дослідження. ФК 7. Здатність

застосувати соціологічний дослідницький інструментарій. ФК 8. Здатність знайти соціальні дані у відкритому доступі, здійснити їх змістовне структурування й узагальнення. ФК 9. Здатність проаналізувати, представити та проінтерпретувати числові й нечислові соціальні дані. ФК 14. Здатність підготовки соціологічної інформації для обробки за допомогою комп'ютерних програм, особливості формування та функціонування соціологічних архівів; ФК 15. Здатність використання базових комп'ютерних програм обробки емпіричних даних, отриманих в ході проведення соціологічного дослідження; ФК 16. Здатність розпізнавати, розуміти та оцінювати ефективність використання різних комп'ютерних програм обробки соціологічної інформації; ФК 17. Здатність вільно орієнтуватися у базових та альтернативних типах вибірових соціологічних досліджень.

3. Заплановані програмні результати навчання:

РН 7 Вміти застосовувати методи обґрунтування стратегічних управлінських рішень. РН 9 Давати визначення соціологічних понять і застосовувати соціологічні поняття, концепції та теорії для пояснення практичних ситуацій. РН 10 Розрізняти основні соціологічні підходи та парадигми в історичній і сучасній перспективах. РН 11 Розуміти переваги й обмеження принципу «свободи від оцінок» у соціології в порівнянні з ангажованою та публічною соціологією. РН 12 Описувати та застосовувати базові критерії науковості та об'єкту дослідження. Формулювати дослідницькі запитання та конкретизувати мету дослідження. РН 13 Розробляти дизайн та інструментарій для досліджень базового рівня складності. РН 14 Формувати репрезентативну вибірову сукупність у дослідженнях базового рівня складності та розраховувати її обсяг. РН 15 Формувати нерепрезентативну вибірову сукупність відповідно до мети дослідження та дослідницьких запитань. РН 16 Порівнювати переваги й обмеження різних методів збору соціологічної інформації. РН 17 Проводити індивідуальні та групові інтерв'ю, спостереження, здійснювати контент-аналіз базового рівня складності. РН

18 Здійснювати аналіз і синтез, представлення й інтерпретацію числової і нечислової соціологічної інформації. РН 19 Узагальнювати та зіставляти результати різних досліджень. РН 20 Обґрунтовувати методологію та висновки власного дослідження. РН 21 Користуватися ключовими відкритими базами/банкми соціальних даних. РН 22 Пояснювати етичні аспекти досліджень і застосовувати принципи дослідницької етики. РН 31. Проводити редагування, обробки, збереження та графічного представлення даних у пакеті прикладної програми SPSS. РН 32. Інтерпретувати науково встановлені соціальні факти, за допомогою конкретних соціологічних досліджень, що характеризують соціальне життя українського суспільства. РН 36. Навички застосування логічних процедур, які безпосередньо присутні в науці і в практиці;

4. Бази проходження виробничої практики.

Виробничу практику студенти ІУ курсу проходять на базі Центру соціологічних досліджень Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького та позауніверситетських базах практики - у провідних організаціях, що займаються соціологічною діяльністю, і з якими кафедра соціології має відповідні Договори: структурні підрозділи при державних адміністраціях (міста, області); громадські організації та об'єднання, Агенції регіонального і місцевого розвитку, структурні підрозділи приватних та державних компаній з маркетингу, кадрового забезпечення, стратегічного планування та прогнозування, та в рамках реалізації окремих проектів, які мають у своїй структурі дослідницькі компоненти, тобто установи, підприємства, організації, які мають належні умови для проведення практики та проводять соціологічні дослідження чи здійснюють розробки за напрямками, що відповідають тематиці та змісту освітньо-професійної програми.

Для забезпечення практики студенти закріплюються за кафедрою соціології із призначенням їм наукових керівників відповідно із спеціалізацією та навчальним навантаженням та наказом про «Положення

про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького».

5. Зміст практики

5.1. Опис виробничої практики. Виробнича практика за фахом включає виконання наступних видів робіт:

Установчі збори. Знайомство з і специфікою роботи бази практики
Розробка методологічної частини Програми соціологічного дослідження
Розробка методичної частини Програми соціологічного дослідження
Розробка організаційно-процедурної частини Програми соціологічного дослідження.
Обговорення і затвердження Програми соціологічного дослідження
Розробка дизайну анкети /гайду/сценарію
Обговорення і затвердження дизайну анкети/ гайду/сценарію
Проведення пілотажного (пробного) дослідження спрямованого на опанування методики збору первинних даних.
Розробка інструментарію комп'ютерної обробки результатів пілотажного (пробного) дослідження
Обробка результатів пілотажного (пробного) дослідження/ стенаграфування
Формування масивів одно й двовимірних розподілів (таблиць)/транскрибування/ щільний опис/контент-аналіз
Презентація результатів дослідження

Тривалість і терміни проведення практики визначаються відповідно до навчального плану та графіку навчального процесу рівня вищої освіти "Бакалавр" факультету інформатики, математики та економіки Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Практика проводиться на 4 курсі 8 семестру в обсязі 240 годин, (8 кредитів) формою підсумкового контролю є захист; триває 4 тижні з 20 січня до 14 лютого 2020 р.

Студент повинен дотримуватися календарного плану-графіка проведення виробничої практики (*Див. Додаток 1*).

По закінченні практики студенти подають звіти про проходження практики керівникам на кафедрі соціології. Захист результатів проходження практики відбувається на засіданні кафедри соціології не пізніше у термін,

вказаний у Наказі ректора про «Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького».

У відповідності до мети виробничої практики та згідно із календарним планом-графіком практики (*Див. Додаток 1*) під час проведення практики здобувачі вищої освіти мають:

- ознайомитися зі специфікою роботи обраної організації-базы практики;
- розвивати навички і вміння інформаційно-аналітичної, дослідницької, діагностичної та консалтингової діяльності для вирішення актуальних проблем функціонування суспільства в сучасних умовах;
- набути навички організації роботи та безпосередньої праці в колективі під час організації та проведення емпіричного соціологічного дослідження;
- ознайомитись зі способами організації дослідницької діяльності, методами та результатами досліджень бази практики;
- набути вміння адаптації теоретичних положень, методичного інструментарію, фактичного матеріалу для розробки програми власного дослідження та аналізу даних, необхідних для підготовки й виконання курсових й дипломних роботи;
- закріпити вміння з написання Звітів за результатами проведеної роботи, а також формулювання висновків.

Керівництво практикою покладається на викладачів, які призначаються кафедрою відповідно до навчального навантаження. Керівник від кафедри здійснює постійний контроль виконання студентами, що проходять практику, всіх завдань практики.

В процесі проходження виробничої практики обов'язковим є залучення студентів до всіх видів дослідницьких робіт та виконання всіх завдань, передбачених робочою програмою практики.

Результати проходження практики оформлюються у підсумкових звітах студентів, що подаються на кафедру. Захист результатів практики відбувається на засіданні кафедри соціології.

Виробнича практика зараховується здобувачам, які успішно виконали її програму, вчасно подали звітну документацію і успішно захистили результати практики на засіданні кафедри.

Місце виробничої практики у навчальному плані підготовки студентів. Виробнича практика проходить в узгодженні з навчальним планом підготовки студентів рівня вищої освіти бакалавр, спеціальності 054 Соціологія. Здобувачам були прослухані наступні навчальні дисципліни з нормативної частини циклу професійної підготовки:

- Програмування соціологічного дослідження (3 -4 семестр);
- Методи збору соціологічної інформації (5-6 семестр);
- Методологія соціологічних досліджень (5 та 6 семестр);
- Математичні методи в соціології (5 семестр);
- Методи комп'ютерної обробки соціологічної інформації (6 семестр);
- Організація та методи вибіркового дослідження (5 семестр).

Зв'язок виробничої практики із дисципліною «Програмування соціологічного дослідження».

Під час проходження виробничої практики студенти матимуть змогу практично застосувати такі здобуті вміння:

- підготовка методологічного, методичного та процедурного розділу програми дослідження;
- складання робочого плану соціологічного дослідження;
- формулювання проблеми, об'єкту, предмету, мети, завдань емпіричного соціологічного дослідження;
- здійснення теоретичної інтерпретації та операціоналізації основних понять дослідження;
- здійснення попереднього системного аналізу об'єкту дослідження;
- формулювання дослідницьких гіпотез;
- обґрунтування вибору методу збору інформації.

Зв'язок виробничої практики із дисципліною «Методи збору соціологічної інформації».

Під час проходження виробничої практики студенти матимуть змогу практично застосувати такі здобуті вміння:

- проектування інструментарію дослідження (опитувальники, аналіз документів, тощо);
- оцінка якості дослідницького інструментарію;
- вибір адекватного методу збору інформації в залежності від мети, завдань дослідження, дослідницької стратегії та наявних ресурсів;
- планування процедури соціологічного дослідження на етапі збору інформації;
- орієнтація в типових помилках, що виникають на етапі збору соціологічної інформації.

Зв'язок виробничої практики із дисципліною «Методологія соціологічних досліджень».

Під час проходження виробничої практики студенти матимуть змогу практично застосувати такі здобуті вміння:

- описувати та застосовувати базові критерії науковості;
- формулювати дослідницькі запитання та конкретизувати мету дослідження;
- розробляти дизайн та інструментарій для досліджень базового рівня складності;
- порівнювати переваги й обмеження різних методів збору соціологічної інформації;
- здійснювати аналіз і синтез, представлення й інтерпретацію числової і нечислової соціологічної інформації;
- узагальнювати та зіставляти результати різних досліджень.

Обґрунтовувати методологію та висновки власного дослідження;

- користуватися ключовими відкритими базами/банкми соціальних даних.

Зв'язок виробничої практики із дисципліною "Математичні методи в соціології".

Під час проходження виробничої практики студенти матимуть змогу практично застосувати такі здобуті вміння:

- описувати та застосовувати базові критерії науковості та обґрунтування методів обробки соціологічної інформації;
- будувати інструментарій вимірювання для емпіричного соціологічного дослідження;
- визначати способи перевірки гіпотез конкретного дослідження на основі аналізу емпіричних даних;
- готувати дані емпіричного соціологічного дослідження для комп'ютерного аналізу (опис структури даних, введення даних, корекція даних, перетворення даних та обчислення додаткових змінних, відбір даних для аналізу за різними критеріями тощо);
- вміти аналізувати якість вибірки та здійснювати за необхідності ремонткування вибірки;
- визначати застосовність відповідних методів аналізу до даних конкретного емпіричного соціологічного дослідження;
- здійснювати аналіз даних засобами комп'ютерних програм статистичного аналізу;
- інтерпретувати результати комп'ютерного аналізу та робити обґрунтовані висновки, необхідні для емпіричного соціологічного дослідження.

Зв'язок виробничої практики із дисципліною «Методи комп'ютерної обробки соціологічних даних».

Під час проходження виробничої практики студенти матимуть змогу практично застосувати такі здобуті вміння:

- програмувати та планувати аналітичні процедури в соціології;
- організовувати процедури обробки соціологічних даних;
- ідентифікувати типи шкал для вимірювання соціальних змінних та формувати паспорти (шаблони) обробки даних;

- виконувати аналіз однієї змінної за допомогою таблиць частот і відсотків та відповідних описових статистик;
- виконувати аналіз розподілу двох дискретних змінних за допомогою двовимірних таблиць частот та відсотків;
- обчислювати та інтерпретувати коефіцієнти зв'язку між двома змінними, вимірними за шкалами різних типів;
- будувати довірчі інтервали для основних статистичних показників
- перевіряти базові статистичні гіпотези для основних статистичних показників.

Зв'язок виробничої практики із дисципліною «Організація та методи вибіркового дослідження».

Під час проходження виробничої практики студенти зможуть проявити та закріпити такі здобуті вміння:

- обґрунтувати найбільш доцільні підходи до конструювання вибірки соціологічного дослідження;
- формувати репрезентативну вибіркову сукупність у дослідженнях базового рівня складності та розраховувати її обсяг;
- формувати вибірку з урахуванням наукової проблеми, визначення об'єкта і предмета дослідження, його мети і завдань, стратегічного плану, вибору основного методу збору даних;
- проводити оцінку репрезентативності вибірки;
- здійснювати ремонтування вибірки шляхом зважування.

Обов'язки керівника практики від кафедри

Викладач, який здійснює керівництво практикою на кафедрі відповідає за організацію та проведення установчих зборів та захисту результатів практики на кафедрі.

На початку практики викладач, який здійснює керівництво практикою на кафедрі здійснює інструктаж студентів-практикантів, надає їм необхідні

документи, методичну допомогу та інформує студентів про систему звітності та критеріїв оцінки практики.

Впродовж практики викладач, який здійснює керівництво практикою на кафедрі надає студентам-практикантам необхідні матеріали та провидить консультації щодо організації та проведення соціологічного дослідження.

Викладач, який здійснює керівництво практикою на кафедрі здійснює контроль за проходженням практики студентами та перевірку відповідності наданої звітної документації прийнятим нормативним стандартам.

Обов'язки студентів. СТУДЕНТИ-ПРАКТИКАНТИ ЗОБОВ'ЯЗАНІ:

У встановлений час з'явитись на установчі збори з питань організації практики. Дотримуються правил охорони праці та техніки безпеки.

Своєчасно одержати від керівника практики всю необхідну інформацію щодо порядку та термінів проходження виробничої практики, вимог до оформлення звітної документації та правил захисту результатів практики.

В повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками викладача-керівника.

Вчасно заповнювати необхідні документи практики.

Своєчасно та у відповідності до нормативних вимог подати звітні документи на кафедру та захистити їх.

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Волович В.И. Надежность информации в социологическом исследовании. К., 1974.

2. Методи збору, аналізу та комп'ютерної обробки соціологічної інформації. Навчально-методичний посібник. За заг. редакцією Афанасьєвої Л.В. Мелітополь: вид. «Люкс», 2012. 408 с.

3. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження: Курс лекцій. К.: Наукова думка, 1996.

4. Панина Н.В. Избранные труды по социологии: В трех томах. К. 2008.

5. Практикум з соціології: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. за ред. В.М. Пічі. 2-ге вид вид., стер. Львів: Магнолія плюс, 2008. 368 с.

6. Соціологічний практикум. Навчально-методичний посібник. Мелітополь: МДПУ, Сімферополь «Таврія». 2006. 268 с.

7. Чурилов Н. Типология и проектирование выборочного социологического исследования (история и современность). К.: Факт, 2008. 366 с.

8. Ядов В.А. Стратегия социологического исследования: Учебное пособие. – 3-е изд. - М.: Омега-Л, 2007. – 568

9. Ядов В.А. Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности. В.А.Ядов. 3-е изд., испр.: Омега-Л, 2009. 567 с.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Звіт з виробничої практики захищається у комісії, призначеній завідувачем кафедри соціології. До складу комісії можуть входити керівник практик Університету і керівник від бази практики.

Оцінка за виробничу практику (диференційований залік) вноситься в заліково-екзаменаційну відомість за підписом науково-педагогічним працівником-керівника практики від кафедри і членів комісії та в залікову книжку за підписом науково-педагогічного працівника-керівника практики від кафедри. Результат заліку здобувача вищої освіти за практику враховується при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатами підсумкового контролю.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр, підсумкових конференціях здобувачів вищої освіти з практики, а загальні підсумки – на вчених радах Університету та інституту/факультетів не менше одного разу протягом навчального року з оформленням відповідних протоколів. Здобувачу вищої освіти, який на підсумковому заліку отримав незадовільну оцінку, може бути надано можливість повторного проходження практики, але з підвищенням оцінки не більше ніж до «задовільно». Дозвіл на

повторне проходження практики надає ректор своїм наказом на підставі службової директора інституту, декана факультету за погодженням із керівником практик Університету.

Всі завдання, які виконує студент-практикант, підлягають диференційованій оцінці з боку викладача, який здійснює керівництво практикою від кафедри на підставі перевірки відповідної звітної документації; характеристики науково-педагогічного працівника-керівника практик від кафедри, керівника практики з боку підприємства, установи, організації; презентації результатів проходження практики під час захисту звіту; відповідей на запитання членів комісії з прийому заліку з практики. Оцінки вносяться в заліково-екзаменаційну відомість та в залікову книжку за підписом науково-педагогічного працівника, керівника практики від кафедри і членів комісії.

Оцінка роботи практиканта на виробничій практиці за фахом включає бали за такі види робіт:

/п	Види робіт	Кількість балів	Хто оцінює
I	- організаційна робота: ознайомлення зі специфікою роботи бази практики, аналізом ведення документації; опрацювання інформаційних джерел та статистичних даних з обраної теми дослідження.	Мінімум – 4 бали Максимум – 10 балів	Керівник від кафедри, Керівник бази практики
II	- змістовність та якість виконання науково-практичних завдань: розробка програми соціологічного дослідження; підготовка методичних документів для польового етапу дослідження/ підготовка паспорту для введення даних у програму SPSS/, підготовка гайду, сценарію. Підготовка методичних документів для контролю польового етапу опитування (інструкція інтев'юера, модератора, маршрутний лист) Проведення інструктажу із збору первинної соціологічної інформації/ Проведення інструктажу із введення даних у програму	Мінімум – 25 балів Максимум – 40 балів	Керівник від кафедри, Керівник бази практики

	SPSS/стенаграфування/транскрибування. Проведення контролю польового етапу опитування. Проведення обробки даних (одновимірні та двовимірні розподіли/стенаграфування/транскрибування/контент-аналіз/щільний опис. Підготовка підсумкового документу (Звіту)		
III	-рівень оволодіння практичними вміннями і навиками за спеціальністю: письмовий звіт про проходження практики	Мінімум – 6 балів Максимум – 20 балів	Керівник від кафедри
IV	-захист результатів практики на засіданні кафедри соціології	Мінімум – 15 балів Максимум – 30 балів	Члени кафедри

Здобувачу вищої освіти, який не виконав програму практики з поважної причини, надається право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених Університетом. Здобувачу вищої освіти, який на підсумковому заліку отримав незадовільну оцінку, може бути надано можливість повторного проходження практики, але з підвищенням оцінки не більше ніж до «задовільно». Дозвіл на повторне проходження практики надає ректор своїм наказом на підставі службової директора інституту, декана факультету за погодженням із керівником практик Університету.

Результати практичної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою, враховуючи бали за всі різновиди робіт, а також за звіт з практики та його захист на кафедрах.

Шкала оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою		За шкалою ECTS
90-100	відмінно	5	A відмінно
82-89	добре	4	B добре (дуже добре)
74-81			C (добре)
64-73	задовільно	3	D (задовільно)
60-63			E задовільно (достатньо)
35-59	не задовільно	2	FX (не задовільно з можливістю повторного складання)
1-34	не задовільно	2	F (не задовільно з обов'язковим повторним проходженням практики)

Вимоги до звіту. Звіт за результатами виробничої практики за фахом оформляється згідно плану-графіку (Див. Додаток 1), заповненого щоденника практики, в якому зазначаються всі види робіт, які виконували студенти під

час виробничої практики, дати та відмітку керівника про їх виконання (*Див. Додаток 2*) та індивідуального щоденника студента-практиканта, який містить більш детальну інформацію про форми, часові межі і виконання робіт окремо кожного студента на практиці (*Див. Додаток 3*).

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності студента про проходження практики – письмовий звіт. У звіті мають бути відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики, список використаної літератури тощо: (*Див. Додаток 4 «Звітні матеріали про проходження виробничої практики, Див. Додаток 5 «Індивідуальний звіт проходження виробничої практики»*).

Додаток 1
План-графік проходження виробничої практики

Етапи робіт:	пн	вт	ср	чт	пт	сб	нд	пн	вт	ср	чт	пт	сб	нд	пн	вт	ср	чт	пт	сб	нд	пн	вт	ср	чт	пт	Відповідальні/ виконавці
	20.01	21.01	22.01	23.01	24.01	25.01	26.01	27.01	28.01	29.01	30.01	31.01	01.02	02.02	03.02	04.02	05.02	06.02	07.02	08.02	09.02	10.02	11.02	12.02	13.02	14.02	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
Установчі збори. Знайомство з і специфікою роботи бази практики.																											Керівник кафедри, керівник поля/ група студентів
Розробка методологічної частини Програми соціологічного дослідження;																											Керівник поля/ група студентів
Розробка методичної частини Програми соціологічного дослідження;																											Центр / група студентів
Розробка процедурної частини Програми соціологічного дослідження;																											Центр
Обговорення і затвердження Програми соціологічного дослідження.																											Керівник поля/ всі групи студентів
Розробка дизайну анкети /гайду/сценарію																											Центр, бригадири поля
Обговорення і затвердження дизайну анкети/ гайду/сценарію																											Центр / всі групи студентів
Проведення пілотажного (пробного) дослідження спрямованого на опанування методики збору первинних даних.																											Центр, бригадири поля
Розробка інструментарію комп'ютерної обробки результатів пілотажного (пробного) дослідження																											Центр
Обробка результатів пілотажного (пробного) дослідження/ стенографування																											Всі студенти
Формування масивів одно й двовимірних розподілів (таблиць)/транскрибування/ щільний опис/контент-аналіз																											Всі студенти
Презентація результатів дослідження																											Керівники

ЩОДЕННИК ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Здобувачів вищої освіти IV курсу спеціальності соціології
за період з «__» _____ 20__ року по «__» _____ 20__ року

Дата	Види виконаних робіт	Відмітки про виконання
20.01-22.01	Установчі збори. Знайомство з і специфікою роботи бази практики.	
22.01-28.01	Розробка методологічної частини Програми соціологічного дослідження	
23.01-29.01	Розробка методичної частини Програми соціологічного дослідження	
24.01-30.01	Розробка організаційно-процедурної частини Програми соціологічного дослідження;	
30.01	Обговорення і затвердження Програми соціологічного дослідження	
30.01-04.02	Розробка дизайну анкети /гайду/сценарію	
04.02	Обговорення і затвердження дизайну анкети/ гайду/сценарію	
04.02-10.02	Проведення пілотажного (пробного) дослідження спрямованого на опанування методики збору первинних даних.	
07.02-10.02	Розробка інструментарію комп'ютерної обробки результатів пілотажного (пробного) дослідження	
10.02-11.02	Обробка результатів пілотажного (пробного) дослідження/ стенографування	
11.02-13.02	Формування масивів одно й двовимірних розподілів (таблиць) /транскрибування/ щільний опис /контент-аналіз/ квантифікація	
14.02	Презентація результатів дослідження	

Керівник практики _____
(підпис)

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

**Щоденник
проходження виробничої практики
здобувача вищої освіти 4 курсу факультету інформатики, математики та економіки**

.....
(П.І.Б.)

за період з.....по.....201_ року.

Керівник практики _____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Дата	Види виконаних робіт	Відмітка про виконання керівника бази практики
20.01-22.01	Установчі збори. Знайомство з і специфікою роботи бази практики.	
22.01-28.01	Розробка методологічної частини Програми соціологічного дослідження	
23.01-29.01	Розробка методичної частини Програми соціологічного дослідження	
24.01-30.01	Розробка процедурної частини Програми соціологічного дослідження	
30.01	Обговорення і затвердження Програми соціологічного дослідження	
30.01-04.02	Розробка дизайну анкети /гайду/сценарію	
04.02	Обговорення і затвердження дизайну анкети/ гайду/сценарію	
04.02-10.02	Проведення пілотажного (пробного) дослідження спрямованого на опанування методики збору первинних даних.	
07.02-10.02	Розробка інструментарію комп'ютерної обробки результатів пілотажного (пробного) дослідження	
10.02-11.02	Обробка результатів пілотажного (пробного) дослідження/ стенаграфування	
11.02-13.02	Формування масивів одно й двовимірних розподілів (таблиць)/транскрибування/ щільний опис/контент-аналіз	
14.02	Презентація результатів дослідження	

Підпис практиканта _____

Підпис керівника практики _____

ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА _____

**ЗВІТНІ МАТЕРІАЛИ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

Студента(ки) IV курсу за спеціальністю 054 Соціологія
освітньої-професійної програми Соціології

(прізвище, ім'я, по батькові)

Термін практики з _____ по _____ 20__ р.

Керівник практики від кафедри

(науковий ступінь, вчене звання керівника)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник бази практики

(науковий ступінь, вчене звання керівника)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Звіт зданий на кафедру _____
(дата)

Захист звіту _____
(дата)

ОЦІНКА ЗА ПРАКТИКУ _____

Мелітополь – 20__ р.

ЗРАЗОК ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗВІТУ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

**ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ЗВІТ
ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

Практикант _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

База практики _____
(назва установи, кафедри)

За час практики зроблено:

(далі надається перелік індивідуальних завдань, опис реалізації яких складає текстовий зміст звіту,

за напрямками:

Розробка методологічної частини Програми соціологічного дослідження;

Розробка методичної частини Програми соціологічного дослідження;

Розробка процедурної частини Програми соціологічного дослідження;

Обговорення і затвердження Програми соціологічного дослідження.

Розробка дизайну анкети

Обговорення і затвердження дизайну анкети

Проведення пілотажного (пробного) дослідження спрямованого на опанування методики збору первинних даних.

Розробка інструментарію комп'ютерної обробки результатів пілотажного (пробного) дослідження

Обробка результатів пілотажного (пробного) дослідження

Формування масивів одно й двовимірних розподілів (таблиць)

Аналіз та інтерпретація отриманих даних

Підготовка підсумкового звіту.

Практикант _____ / _____
Підпис *ППП*

Керівник практики від кафедри _____ / _____
Підпис

Керівник бази практики _____ / _____
Підпис

**Характеристика
керівника бази практики
на роботу здобувача вищої освіти в рамках виробничої практики**

(прізвище, ім'я по батькові)

Основні позиції:

1. Де проходив практику (в якій організації, установі)

2. Коли проходив практику (з якого і по який час) _____

3. Під чий керівництвом проходив практику (П. І.Б., посада керівників практики на місцях)

4. Ставлення студента до практики (інтерес до роботи, ініціатива, старанність, характер виконуваних студентом робіт, вміння застосовувати теоретичні знання на практиці, рівень оволодіння практичними навичками тощо).

5. Якість виконаної практичної роботи, ступінь проявленої самостійності у роботі, як засвоєно програмний матеріал практики, як оволодів практичними уміннями і навичками за спеціальністю

6. Рівень теоретичної підготовки (чітке розуміння суті обраної наукової проблеми, знання відповідного матеріалу, публікацій з обраної проблематики, недоліки в теоретичній підготовці практиканта, які виявились під час практики)

7. Повнота виконання студентом програми проходження виробничої практики

8. Рівень організованості та дисциплінованості, здатність до адаптації в нових умовах, вміння працювати в колективі, рівень комунікабельності.

Дата , підпис

Печатка

ПРОТОКОЛ

Про проведення Виробничої практики здобувачів вищої освіти IV року навчання ступеня вищої освіти Бакалавр за спеціальністю 054 Соціологія освітньо-професійної програми Соціологія факультету інформатики, математики та економіки Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

1. Терміни проведення: дата місяць – дата місяць 20__ року.
2. Кількість студентів згідно наказу: __ осіб.
3. Кількість студентів, які проходили практику: __ осіб.
4. Кількість студентів, які не пройшли практику: __ осіб.
5. База практики: Центр соціологічних досліджень Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
6. Оцінки за практику:
 - “відмінно” – __ осіб,
 - “добре” – __ осіб,
 - “задовільно” – __ особи,
 - “незадовільно” – __ осіб,
 - “не з'явилися” – __ осіб.
7. Пропозиції щодо вдосконалення організаційних питань проведення практики: __.
8. Пропозиції щодо вдосконалення змісту практики: __.
9. Загальна кількість керівників практики: __ осіб.

Керівник практики: _____ (ПІБ керівника практики по
факультету)